

Les vocals finals en el dialecte rossellonès, per P. BARNILS.

1. El material que serveix de base al present treball ha estat recollit de l'obra monumental *Atlas lingüistique de la France* de J. Gilliéron i E. Edmont (Paris, 1902). I al fer-ho, havem tingut compte especial de no deixar sense consultar cap carta on hi hagués una paraula aprofitable per aquest capítol de les vocals finals i comú a tots els punts del domini. Feta la replega i l'ordinació deguda, havíem dubtat entre donar solament alguns exemp'les de cada cas per via de mostra de les conclusions deduïdes, o presentar-los tots sense excepció. Ens havem inclinat a lo darrer, car, fent-ho així, ens sembla contribuir d'una banda, més d'aprop a un estudi complet que pugui emprendre's sobre el dialecte, i d'altra, a la tasca laboriosa de seleccionar una multitud tan gran d'exemples, deixant així palpablement establert i fixat tot allò que per a un capítol tan important com el de la història de les vocals finals hi ha disseminat dins de l'*Atlas*. Fem constar, encara, que aquest capítol del rossellonès que avui donem és tret de la col·lecció que de molt temps en tenim preparada i concebuda en les mateixes vastes proporcions que ja havem assenyalat.

Fetes aquestes consideracions, no ens resta altra a fer observar que, per la mancança de tipus fonètics exactes als de l'*Atlas*, ens havem vist precisats a fer una retranscripció segons el nostre sistema, el més just possible. I així, atenant-nos particularment als matissos vocàlics finals, notem les següents equivalències per

salvar per endavant tot error d'interpretació. Les quals equivalències no afecten rigurosament a les altres vocals.

	Segons l' <i>Atlas</i>	Segons la retranscripció
	é (e tancada)	ɛ
è	{ so intermig entre a i e } { però més acostat al primer }	æ
ê	(so neutre).	ɛ̃
e	(vocal mitja).	e

Quant a la quantitat de les vocals, tot i essent la qüestió d'interès innegable, no podem tampoc reproduir-la per les mateixes raons indicades. Amb tot, com sigui que els signes de \smile i — no són precisament els que més juguen en les vocals finals, resulta passadora la omissió que no obstant salvem oportunament, aduint-la en nota quan la importància del fet ho reclama.

Llevat de ço que acabem de dir, tingui's en compte que el nombre que precedeix immediatament als exemples, es reporta al de la carta corresponent de l'*Atlas*, essent les lletres O, I, A, R, C les inicials dels noms respectius de les localitats: Olette, Illes-sur-Têt, Arles-sur-Tech, Rivesaltes, Collioure. Vegi's el mapa adjunt, reproducció ampliada de la regió corresponent del mateix *Atlas*.

§ 2. La -A final de paraula és el cas fonètic de representació més nombrosa dintre de les vocals posttòniques. Presenta tres reflexes diferents ϵ , æ i $\epsiloñ$, els quals, però, són constants sempre en les mateixes localitats:

	ϵ		æ		$\epsiloñ$	
(1)	qbɛ̃lɛ	O	qbɛ̃læ	IAC	qbɛ̃lɛ̃	R
(18)	qlɛ	»	qlæ	»	qlɛ̃	»
(35)	alɛmɛ̃tɛ	»	alɛmɛ̃tæ	»	alɛmɛ̃tɛ̃	»
(36)	luzɛ̃tɛ	»	luzɛ̃tæ	»	luzɛ̃tɛ̃	»
(45)	ɑ̃nsɛ	»	ɑ̃nsæ	»	ɑ̃nsɛ̃	»
(50)	qrɑ̃nɛ	»	qrɑ̃næ	»	qrɑ̃nɛ̃	»
(56)	plɑ̃tɛ	»	plɑ̃tæ	»	plɑ̃tɛ̃	»
(81)	sɪbɑ̃dɛ	»	sɪbɑ̃dæ	»	sɛ̃bɑ̃dɛ̃	»

	ɛ		æ		ɛ	
(111)	<i>bàrbɛ</i>	O	<i>bàrbæ</i>	IAC	<i>bàrbɛ</i>	R
(114)	<i>mijɛ</i>	»	<i>mijæ</i>	»	<i>mijɛ</i>	»
(121)	<i>bəkàsɛ</i>	»	<i>bəkàsæ</i>	»	<i>bəkàsɛ</i>	»
(128)	<i>pàstùrɛ</i>	»	<i>pàstùræ</i>	»	<i>pàstùrɛ</i>	»
(130)	<i>màntéɛ</i>	»	<i>màntéæ</i>	»	<i>màntéɛ</i>	»
(138)	<i>blàbɛ</i>	»	<i>blàbæ</i>	»	<i>blàbɛ</i>	»
(146)	<i>bwàtɛ</i>	»	<i>bwàtæ</i>	»	<i>bwàtɛ</i>	»
(147)	<i>bùnrɛ</i>	»	<i>bùnæ</i>	»	<i>bùnrɛ</i>	»
(149)	<i>bùsùdɛ</i>	»	<i>bùsùdæ</i>	»	<i>bùsùdɛ</i>	»
(151)	<i>bùkɛ</i>	»	<i>bùkæ</i>	»	<i>bùkɛ</i>	»
(160)	<i>bùlsɛ</i>	»	<i>bùlsæ</i>	»	<i>bùlsɛ</i>	»
(165)	<i>butigɛ</i>	»	<i>butigæ</i>	»	<i>butigɛ</i>	»
(169)	<i>bràzɛ</i>	»	<i>bràsæ</i>	»	<i>bràzɛ</i>	»
(174)	<i>bratèlɛ</i>	»	<i>brætèlæ</i>	»	<i>bratèlɛ</i>	»
(175)	<i>bridɛ</i>	»	<i>bridæ</i>	»	<i>bridɛ</i>	»
(177)	<i>bruètɛ</i>	»	<i>bruetæ</i>	»	<i>bruètɛ</i>	»
(182)	<i>brùnrɛ</i>	»	<i>brùnæ</i>	»	<i>brùnrɛ</i>	»
(195)	<i>brusàdɛ</i>	»	<i>brusàdæ</i>	»	<i>brusàdɛ</i>	»
(197)	<i>kàçɛ</i>	»	<i>kàsæ</i>	»	<i>kàçɛ</i>	»
(202)	<i>kàseròlɛ</i>	»	<i>kàseròlæ</i>	»	<i>kàseròlɛ</i>	»
(221)	<i>kàdènrɛ</i>	»	<i>kàdènæ</i>	»	<i>kàdènrɛ</i>	»
(224)	<i>kàmbɛ</i>	»	<i>kàmbræ</i>	»	<i>kàmbɛ</i>	»
(229)	<i>kàndèlɛ</i>	»	<i>kàndèlæ</i>	»	<i>kàndèlɛ</i>	»
(235)	<i>kàrètɛ</i>	»	<i>kàrètæ</i>	»	<i>kàrètɛ</i>	»
(247)	<i>kàsɛ</i>	»	<i>kàsæ</i>	»	<i>kàsɛ</i>	»
(251)	<i>kàstànrɛ</i>	»	<i>kàstànæ</i>	»	<i>kàstànrɛ</i>	»
(260)	<i>ràtèpanèrɛ</i>	»	<i>ràtèpanèræ</i>	»	<i>ràtèpanèrɛ</i>	»
(263)	<i>cimànèlɛ</i>	»	<i>cimànèlæ</i>	»	<i>cimànèlɛ</i>	»
(264)	<i>kàmizɛ</i>	»	<i>kàmizæ</i>	»	<i>kàmizɛ</i>	»
(267)	<i>urùgɛ</i>	»	<i>urùgæ</i>	»	<i>urùgɛ</i>	»
(271)	<i>klàbilɛ</i>	»	<i>klàbilæ</i>	»	<i>klàbilɛ</i>	»
(272)	<i>kàbrɛ</i>	»	<i>kàbræ</i>	»	<i>kàbrɛ</i>	»
(279)	<i>gùsɛ</i>	»	<i>gùsæ</i>	»	<i>gùsɛ</i>	»
(287)	<i>silɛ</i>	»	<i>silæ</i>	»	<i>silɛ</i>	»
(293)	<i>sérɛ</i>	»	<i>sèræ</i>	»	<i>sérɛ</i>	»
(296)	<i>kàrbàsɛ</i>	»	<i>kàrbàsæ</i>	»	<i>kàrbàsɛ</i>	»
(298)	<i>klàrinètɛ</i>	»	<i>klàrinètæ</i>	»	<i>klàrinètɛ</i>	»

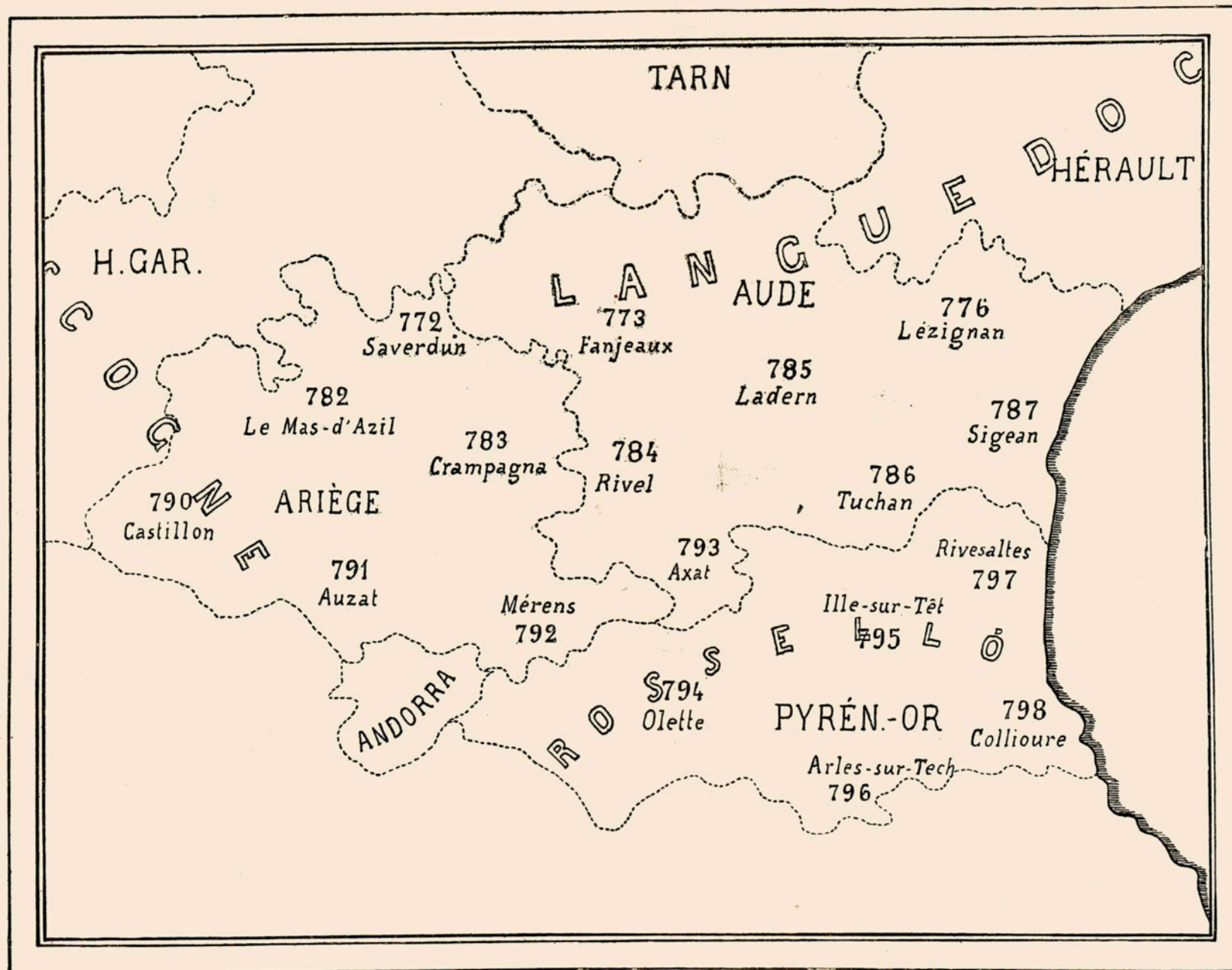
	ε		æ		ε	
(308)	<i>kantunáde</i>	O	<i>kantunáde</i>	IAC ¹	<i>kantunáde</i>	R
(334)	<i>kulöbre</i>	»	<i>kulöbrae</i>	»	<i>kulöbre</i>	»
(337)	<i>kuréſe</i>	»	<i>kuréſæ</i>	»	<i>kuréſe</i>	»
(339)	<i>kuzíne</i>	»	<i>kuzínae</i>	»	<i>kuzíne</i>	»
(351)	<i>kréſte</i>	»	<i>kréſtæ</i>	»	<i>kréſte</i>	»
(357)	<i>kriüére</i>	»	<i>kriüérae</i>	»	<i>kriüére</i>	»
(366)	<i>kuiñe</i>	»	<i>kuiñæ</i>	»	<i>kuiñe</i>	»
(367)	<i>kulére</i>	»	<i>kulérae</i>	»	<i>kulére</i>	»
(370)	<i>kúce</i>	»	<i>kúca</i>	»	<i>kúce</i>	»
(419)	<i>askéne</i>	»	<i>askénae</i>	»	<i>askéne</i>	»
(423)	<i>duſéne</i>	»	<i>duſénae</i>	»	<i>duſéne</i>	»
(429)	<i>düire</i>	»	<i>düira</i>	»	<i>düire</i>	»
(430)	<i>plüme</i>	»	<i>plümae</i>	»	<i>plüme</i>	»
(432)	<i>qige</i>	»	<i>qigæ</i>	»	<i>qige</i>	»
(435)	<i>eaqlöte</i>	»	<i>eaqlötae</i>	»	<i>eaqlöte</i>	»
(436)	<i>askåle</i>	»	<i>askålae</i>	»	<i>askåle</i>	»
(447)	<i>eskudéle</i>	»	<i>eskudélae</i>	»	<i>eskudéle</i>	»
(448)	<i>askríme</i>	»	<i>askrímae</i>	»	<i>askríme</i>	»
(468)	<i>antíre</i>	»	<i>antírae</i>	»	<i>antíre</i>	»
(472)	<i>aspålle</i>	»	<i>aspållæ</i>	»	<i>aspålle</i>	»
(476)	<i>æſpine</i>	»	<i>æſpinae</i>	»	<i>æſpine</i>	»
(493)	<i>baſpile</i>	»	<i>baſpila</i>	»	<i>baſpile</i>	»
(494)	<i>aſtèle</i>	»	<i>aſtêlae</i>	»	<i>aſtèle</i>	»
(495)	<i>aſtúpe</i>	»	<i>aſtúpæ</i>	»	<i>aſtúpe</i>	»
(539)	<i>fríne</i>	»	<i>frínae</i>	»	<i>fríne</i>	»
(546)	<i>dåle</i>	»	<i>dålae</i>	»	<i>dåle</i>	»
(547)	<i>fæmèle</i>	»	<i>fæmêlae</i>	»	<i>fæmèle</i>	»
(551)	<i>askérdæ</i>	»	<i>askérdæ</i>	»	<i>askérdæ</i>	»
(556)	<i>féſte</i>	»	<i>féſtæ</i>	»	<i>féſte</i>	»
(559)	<i>füle</i>	»	<i>fúlae</i>	»	<i>füle</i>	»
(561)	<i>fåbe</i>	»	<i>fåbæ</i>	»	<i>fåbe</i>	»
(571)	<i>filôle</i>	»	<i>filólæ</i>	»	<i>filôle</i>	»
(579)	<i>flåme</i>	»	<i>flåmae</i>	»	<i>flåme</i>	»
(584)	<i>flåute</i>	»	<i>flåbútae</i>	»	<i>flåute</i>	»
(593)	<i>fórſe</i>	»	<i>fórſæ</i>	»	<i>fórſe</i>	»

1 L'exemple del punt I té el signe ◡.

	ɛ		æ		ɛ	
(598)	<i>bòje</i>	O	<i>bójæ</i>	IAC	<i>bòje</i>	R
(600)	<i>fulgèrɛ</i>	»	<i>fulgèræ</i>	»	<i>fujèrɛ</i>	»
(603)	<i>fùrkɛ</i>	»	<i>fùrkæ</i>	»	<i>fùrkɛ</i>	»
(604)	<i>furèttɛ</i>	»	<i>furèttæ</i>	»	<i>furèttɛ</i>	»
(605)	<i>furmìgɛ</i>	»	<i>furmìgæ</i>	»	<i>furmìgɛ</i>	»
(607)	<i>frèskɛ</i>	»	<i>frèskæ</i>	»	<i>frèskɛ</i>	»
(608)	<i>mađúçɛ</i>	»	<i>mađúçæ</i>	»	<i>mađúçɛ</i>	»
(610)	<i>frånkɛ</i>	»	<i>frånkæ</i>	»	<i>frånkɛ</i>	»
(633)	<i>jinjibɛ</i>	»	<i>jinjibæ</i>	»	<i>jinjibɛ</i>	»
(635)	<i>jinèstɛ</i>	»	<i>jinèstæ</i>	»	<i>jinèstɛ</i>	»
(668)	<i>grauòtɛ</i>	»	<i>grauòtæ</i>	»	<i>grauòtɛ</i>	»
(672)	<i>bèspɛ</i>	»	<i>bèspæ</i>	»	<i>bèspɛ</i>	»
(680)	<i>piğásɛ</i>	»	<i>piğásæ</i>	»	<i>piğásɛ</i>	»
(709)	<i>kåmɛ</i>	»	<i>kåmæ</i>	»	<i>kåmɛ</i>	»
(715)	<i>jåtɛ</i>	»	<i>jåtæ</i>	»	<i>jåtɛ</i>	»
(716)	<i>grògɛ</i>	»	<i>grògæ</i>	»	<i>grògɛ</i>	»
(724)	<i>gålte</i>	»	<i>gålta</i>	»	<i>gålte</i>	»
(736)	<i>kəbålɛ</i>	»	<i>kəbålæ</i>	»	<i>kəbålɛ</i>	»
(744)	<i>lånɛ</i>	»	<i>lånæ</i>	»	<i>lånɛ</i>	»
(749)	<i>låmɛ</i>	»	<i>låmæ</i>	»	<i>låmɛ</i>	»
(758)	<i>nantilɛ</i>	»	<i>nantilæ</i>	»	<i>nantilɛ</i>	»
(766)	<i>singlantånɛ</i>	»	<i>singlantånæ</i>	»	<i>singlantånɛ</i>	»
(788)	<i>lúnɛ</i>	»	<i>lúnæ</i>	»	<i>lúnɛ</i>	»
(789)	<i>uzérđɛ</i>	»	<i>uzérđæ</i>	»	<i>quzérđɛ</i>	»
(794)	<i>målɛ</i>	»	<i>målæ</i>	»	<i>målɛ</i>	»
(795)	<i>måse</i>	»	<i>måsæ</i>	»	<i>måsɛ</i>	»
(803)	<i>małålte</i>	»	<i>małålta</i>	»	<i>małålte</i>	»
(818)	<i>ùlɛ</i>	»	<i>ùlæ</i>	»	<i>ùlɛ</i>	»
(820)	<i>pađrinɛ</i>	»	<i>pađrinæ</i>	»	<i>pađrinɛ</i>	»
(826)	<i>dulèntɛ</i>	»	<i>dulèntæ</i>	»	<i>dulèntɛ</i>	»
(828)	<i>målbe</i>	»	<i>målbe</i>	»	<i>målbe</i>	»
(831)	<i>međesinɛ</i>	»	<i>međesinæ</i>	»	<i>međesinɛ</i>	»
(837)	<i>mèntɛ</i>	»	<i>mèntæ</i>	»	<i>mèntɛ</i>	»
(847)	<i>puzáđɛ</i>	»	<i>puzáđæ</i>	»	<i>puzáđɛ</i>	»
(849)	<i>mòlɛ</i>	»	<i>mòlæ</i>	»	<i>mòlɛ</i>	»
(874)	<i>muntånɛ</i>	»	<i>muntånæ</i>	»	<i>muntånɛ</i>	»
(885)	<i>mùsɛ</i>	»	<i>mùsæ</i>	»	<i>mùsɛ</i>	»

	è		æ		è	
(891)	<i>mądure</i>	O	<i>mądıræ</i>	IAC	<i>mądure</i>	R
(892)	<i>ąmüre</i>	»	<i>ąmüræ</i>	»	<i>ąmüre</i>	»
(895)	<i>nąbète</i>	»	<i>nąbète</i>	»	<i>nąbète</i>	»
(911)	<i>nąbúde</i>	»	<i>nąbúđæ</i>	»	<i>nąbúde</i>	»
(919)	<i>baláne</i>	»	<i>baláne</i>	»	<i>baláne</i>	»
(920)	<i>nüge</i>	»	<i>nügæ</i>	»	<i>nüge</i>	»
(930)	<i>fúske</i>	»	<i>fúskæ</i>	»	<i>fúske</i>	»
(937)	<i>sébe</i>	»	<i>sébe</i>	»	<i>sébe</i>	»
(940)	<i>ąmulète</i>	»	<i>ąmulète</i>	»	<i>ąmulète</i>	»
(946)	<i>urèle</i>	»	<i>urèle</i>	»	<i>aurèle</i>	»
(962)	<i>ubriére</i>	»	<i>ubriéræ</i>	»	<i>ubriére</i>	»
(963)	<i>pále</i>	»	<i>pále</i>	»	<i>pále</i>	»
(979)	<i>páte</i>	»	<i>páte</i>	»	<i>páte</i>	»
(990)	<i>péne</i>	»	<i>péne</i>	»	<i>péne</i>	»
(992)	<i>pále</i>	»	<i>pále</i>	»	<i>pále</i>	»
(1006)	<i>pastère</i>	»	<i>pastéræ</i>	»	<i>pastère</i>	»
(1009)	<i>ąsporúke</i>	»	<i>ąsporúkæ</i>	»	<i>ąsporúke</i>	»
(1010)	<i>gársę</i>	»	<i>gársæ</i>	»	<i>gársę</i>	»
(1011)	<i>pése</i>	»	<i>pése</i>	»	<i>pése</i>	»
(1013)	<i>ratère</i>	»	<i>ratéræ</i>	»	<i>ratère</i>	»
(1040)	<i>plúme</i>	»	<i>plúmæ</i>	»	<i>plúme</i>	»
(1042)	<i>póje</i>	»	<i>pójæ</i>	»	<i>póje</i>	»
(1047)	<i>pære</i>	»	<i>péræ</i>	»	<i>père</i>	»
(1054)	<i>pége</i>	»	<i>pégæ</i>	»	<i>pége</i>	»
(1062)	<i>pórtę</i>	»	<i>pórtæ</i>	»	<i>pórtę</i>	»
(1071)	<i>galine</i>	»	<i>gélímæ</i>	»	<i>galine</i>	»
(1080)	<i>bige</i>	»	<i>bégæ</i>	»	<i>bige</i>	»
(1092) ¹	<i>primębère</i>	»	<i>primębéræ</i>	»	<i>primębère</i>	»
(1100)	<i>púsę</i>	»	<i>púsæ</i>	»	<i>púsę</i>	»
(1119)	<i>filúze</i>	»	<i>filúzæ</i>	»	<i>filúze</i>	»
(1120)	<i>kúę</i>	»	<i>kúzæ</i>	»	<i>kúę</i>	»
(1147)	<i>gile</i>	»	<i>gilæ</i>	»	<i>gile</i>	»
(1160)	<i>ącète</i>	»	<i>ącète</i>	»	<i>cète</i>	»
(1165)	<i>róze</i>	»	<i>rózæ</i>	»	<i>róze</i>	»
(1170)	<i>róđę</i>	»	<i>róđæ</i>	»	<i>róđę</i>	»

1. El mateix exemple i el mateix resultat dona la carta 1093.

	ɛ	O	æ	IAC	ɛ	R
(1171)	<i>rije</i>	»	<i>rijae</i>	»	<i>rije</i>	»
(1179)	<i>la badüre</i>	»	<i>la badürae</i>	»	<i>la badüre</i>	»
(1184)	<i>salère</i>	»	<i>salærae</i>	»	<i>salère</i>	»
(1189)	<i>sunsüge</i>	»	<i>sunsügæ</i>	»	<i>sunsüge</i>	»
(1193)	<i>sälse</i>	»	<i>sälsæ</i>	»	<i>sälse</i>	»
(1194)	<i>lunganise</i>	»	<i>lunganisæ</i>	»	<i>lunganise</i>	»
(1205)	<i>særē</i>	»	<i>säræ</i>	»	<i>særē</i>	»
(1209)	<i>sēke</i>	»	<i>sækæ</i>	»	<i>sēke</i>	»
(1214)	<i>sæmmāne</i>	»	<i>sæmmānæ</i>	»	<i>sæmmāne</i>	»
(1215)	<i>samēle</i>	»	<i>samælæ</i>	»	<i>samēle</i>	»
(1226)	<i>kriqde</i>	»	<i>kriqdae</i>	»	<i>kriqde</i>	»
(1230)	<i>sābe</i>	»	<i>sābæ</i>	»	<i>sābe</i>	»
(1236)	<i>jirmāne</i>	»	<i>jirmānæ</i>	»	<i>jirmāne</i>	»
(1244)	<i>brūce</i>	»	<i>brūcæ</i>	»	<i>brūce</i>	»
(1255)	<i>supyère</i>	»	<i>supyærae</i>	»	<i>supyère</i>	»
(1258)	<i>sürde</i>	»	<i>sürdæ</i>	»	<i>sürde</i>	»
(1273) ¹	<i>tāule</i>	»	<i>tāulæ</i>	»	<i>tāule</i>	»
(1275)	<i>tāke</i>	»	<i>tākæ</i>	»	<i>tāke</i>	»
(1278)	<i>rūskle</i>	»	<i>rūsklæ</i>	»	<i>rūskle</i>	»
(1286)	<i>tāupe</i>	»	<i>tālpæ</i>	»	<i>tāupe</i>	»
(1288)	<i>tijē</i>	»	<i>tijæ</i>	»	<i>tijē</i>	»
(1299)	<i>tērē</i>	»	<i>tæræ</i>	»	<i>tērē</i>	»
(1308)	<i>tēle</i>	»	<i>tælæ</i>	»	<i>tēle</i>	»
(1313)	<i>būte</i>	»	<i>būtæ</i>	»	<i>būte</i>	»
(1317)	<i>türtüge</i>	»	<i>türtügæ</i>	»	<i>türtüge</i>	»
(1343)	<i>tēule</i>	»	<i>tēulæ</i>	»	<i>tēule</i>	»
(1344)	<i>tulipe</i>	»	<i>tulipæ</i>	»	<i>tulipe</i>	»
(1347)	<i>unē</i>	»	<i>unæ</i>	»	<i>unē</i>	»
(1349)	<i>bāke</i>	»	<i>bākæ</i>	»	<i>bāke</i>	»
(1356)	<i>bēnē</i>	»	<i>bēnæ</i>	»	<i>bēnē</i>	»
(1375)	<i>burūge</i>	»	<i>burügæ</i>	»	<i>burūge</i>	»
(1376)	<i>bērdē</i>	»	<i>bērdæ</i>	»	<i>bērdē</i>	»
(1378)	<i>berbēne</i>	»	<i>barbēnæ</i>	»	<i>berbēne</i>	»
(1379)	<i>bēse</i>	»	<i>bēsæ</i>	»	<i>bēse</i>	»
(1382)	<i>bijūde</i>	»	<i>bjudæ</i>	»	<i>bijūde</i>	»

1. Aquesta carta conté, a més, l'exemple *tauleta*, amb resultat idèntic.

	ɛ		æ		ɛ	
(I384)	<i>büidɛ</i>	O	<i>büidæ</i>	IAC	<i>büide</i>	R
(I411)	<i>bäyine</i>	»	<i>bäyinae</i>	»	<i>bäine</i>	»
(I428)	<i>qłzine</i>	»	<i>qłzinae</i>	»	<i>qłzine</i>	»
(I435)	<i>ěske</i>	»	<i>ěskæ</i>	»	<i>ěske</i>	»
(I438)	<i>qpraněnte</i>	»	<i>qpraněntæ</i>	»	<i>qpraněnte</i>	»
(I454)	<i>bätejãde</i>	»	<i>bätejãdæ</i>	»	<i>bätejãde</i>	»
(I456)	<i>burdagãse</i>	»	<i>burdagãsæ</i>	»	<i>burdagãse</i>	»
(I464)	<i>klãre</i>	»	<i>klãræ</i>	»	<i>klãre</i>	»
(I466)	<i>blũze</i>	»	<i>blũdæ</i>	»	<i>blũze</i>	»
(I477)	<i>nõre</i>	»	<i>nõræ</i>	»	<i>nõre</i>	»
(I479)	<i>karbasine</i>	»	<i>karbasinae</i>	»	<i>karbasine</i>	»
(I483)	<i>gãlle</i>	»	<i>gãllæ</i>	»	<i>gãlle</i>	»
(I484)	<i>kamamile</i>	»	<i>kamamilæ</i>	»	<i>kamamile</i>	»
(I485)	<i>kampaněte</i>	»	<i>kampanětæ</i>	»	<i>kampaněte</i>	»
(I493)	<i>kardine</i>	»	<i>kardinae</i>	»	<i>kardine</i>	»
(I494)	<i>karqãde</i>	»	<i>karqãdæ</i>	»	<i>karqãde</i>	»
(I496)	<i>karěte</i>	»	<i>karětæ</i>	»	<i>karěte</i>	»
(I498)	<i>gãte</i>	»	<i>gãtæ</i>	»	<i>gãte</i>	»
(I502)	<i>kãbẽke</i>	»	<i>kãbẽkæ</i>	»	<i>kãbẽke</i>	»
(I504)	<i>klẽde</i>	»	<i>klẽdæ</i>	»	<i>klẽde</i>	»
(I505)	<i>bidãule</i>	»	<i>bidãulæ</i>	»	<i>bidãule</i>	»
(I515)	<i>pive</i>	»	<i>pivæ</i>	»	<i>pive</i>	»
(I521)	<i>kuzide</i>	»	<i>kuzidæ</i>	»	<i>kuzide</i>	»
(I529)	<i>tine</i>	»	<i>tinæ</i>	»	<i>tine</i>	»
(I546)	<i>ampẽve</i>	»	<i>ampẽvæ</i>	»	<i>ampẽve</i>	»
(I562)	<i>qigẽre</i>	»	<i>qigẽræ</i>	»	<i>qigẽre</i>	»
(I567) ¹	<i>figyẽre</i>	»	<i>figẽræ</i>	»	<i>figẽre</i>	»
(I577)	<i>ruãde</i>	»	<i>ruãdæ</i>	»	<i>ruãde</i>	»
(I586)	<i>manqlãne</i>	»	<i>manqlãnæ</i>	»	<i>manqlãne</i>	»
(I588)	<i>grile</i>	»	<i>grilæ</i>	»	<i>grile</i>	»
(I602)	<i>kũrbẽ</i>	»	<i>kũrbæ</i>	»	<i>kũrbẽ</i>	»
(I606)	<i>sãlimãndre</i>	»	<i>sãlimãndræ</i>	»	<i>sãlimãndre</i>	»
(I610)	<i>limẽ</i>	»	<i>limæ</i>	»	<i>limẽ</i>	»
(I613)	<i>lõse</i>	»	<i>lõsæ</i>	»	<i>lõse</i>	»
(I619)	<i>manibẽle</i>	»	<i>manibẽlæ</i>	»	<i>manibẽle</i>	»

1. Aquesta carta conté, a més, l'exemple *figa*, amb resultat idèntic.

	ɛ	O	æ	IAC	ɛ	R
(1624)	<i>càse</i>	»	<i>càsæ</i>	»	<i>càse</i>	»
(1652)	<i>ubèrte</i>	»	<i>ubèrtæ</i>	»	<i>ubèrte</i>	»
(1656)	<i>pàste</i>	»	<i>pàstæ</i>	»	<i>pàste</i>	»
(1658)	<i>parpèle</i>	»	<i>parpèlæ</i>	»	<i>parpèle</i>	»
(1663)	<i>pàpide</i>	»	<i>pàpιδæ</i>	»	<i>pàpide</i>	»
(1674)	<i>platàne</i>	»	<i>platànæ</i>	»	<i>platàne</i>	»
(1675)	<i>pànne</i>	»	<i>pànnæ</i>	»	<i>pàne</i>	»
(1676)	<i>putrine</i>	»	<i>putrinæ</i>	»	<i>putrine</i>	»
(1685)	<i>pùte</i>	»	<i>pùtæ</i>	»	<i>pùte</i>	»
(1709)	<i>sède</i>	»	<i>sèdæ</i>	»	<i>sède</i>	»
(1716)	<i>segide</i>	»	<i>sægιδæ</i>	»	<i>sagide</i>	»
(1722)	<i>tèle</i>	»	<i>tèlæ</i>	»	<i>tèle</i>	»
(1726)	<i>turside</i>	»	<i>tursιδæ</i>	»	<i>turside</i>	»
(1729)	<i>turtrèle</i>	»	<i>turturèlæ</i>	»	<i>turturèle</i>	»
(1732)	<i>palète</i>	»	<i>palètæ</i>	»	<i>palète</i>	»
(1744)	<i>buidàde</i>	»	<i>buidàdæ</i>	»	<i>buidàde</i>	»
(1753)	<i>amèlle</i>	»	<i>amèllæ</i>	»	<i>melle</i>	»
(1775)	<i>kəbòte</i>	»	<i>kəbòtæ</i>	»	<i>kəbòte</i>	»
(1793)	<i>bàne</i>	»	<i>bànæ</i>	»	<i>bàne</i>	»
(1805)	<i>pyòke</i>	»	<i>pyòkæ</i>	»	<i>pyòke</i>	»
(1827)	<i>fredalúke</i>	»	<i>fredalukæ</i>	»	<i>fredalúke</i>	»
(1836)	<i>gwàpe</i>	»	<i>gwàpæ</i>	»	<i>gwàpe</i>	»
(1844)	<i>kədàule</i>	»	<i>kədàulæ</i>	»	<i>kədàule</i>	»
(1848)	<i>astèbe</i>	»	<i>astèbæ</i>	»	<i>astèbe</i>	»
(1849)	<i>matinère</i>	»	<i>matinèræ</i>	»	<i>matinère</i>	»
(1879)	<i>pəbrère</i>	»	<i>pəbrèræ</i>	»	<i>pəbrère</i>	»
(1881)	<i>lòke</i>	»	<i>lòkæ</i>	»	<i>lòke</i>	»
(1885)	<i>pustème</i>	»	<i>pustèmæ</i>	» ¹	<i>pustème</i>	»
(1891)	<i>rudùne</i>	»	<i>rudùnæ</i>	»	<i>rudùne</i>	»
(1901)	<i>rèle</i>	»	<i>rèlæ</i>	»	<i>rèle</i>	»
(1903)	<i>sòke</i>	»	<i>sòkæ</i>	»	<i>sòke</i>	»
(1906)	<i>kucinère</i>	»	<i>kucinèræ</i>	»	<i>kucinère</i>	»
(1909)	<i>bargunúze</i>	»	<i>bargunúzæ</i>	»	<i>bargunúze</i>	»
(1916)	<i>tramúje</i>	»	<i>trəmújæ</i>	»	<i>tramúje</i>	»
(1918)	<i>garlòpe</i>	»	<i>garlòpæ</i>	» ¹	<i>garlòpe</i>	»

1. L'exemple del punt A té el signe ∪.

§ 3. La forta col·lecció d'exemples per -A que acabem de transcriure, contrasta notablement amb la relativament pobre dels casos que ostenten en part reflexes diferents dels que havem vist, en part els mateixos amb altra distribució. Vegi's:

	ɛ		æ		ɛ		æ
(20)	ɛrɛ	OR	ɛræ	IAC	(135)	blɛnkɛ	OR blɛnkæ IAC
(107)	ɔskɪmbrɛ	»	ɔskɪmbræ	»	(876)	mɪskɛ	» mɪskæ »

§ 4. D'altra part, tenim:

	ɛ		ɛ		æ
(13)	ɛglɛ	O	ɛglɛ	IR	ɔlɪgæ AC
(41)	bɪrɛ	»	bɪrɛ	»	bɪræ »
(144)	lɛnnɛ	»	lɛnɛ	»	lɛnnæ »
(217)	sɪrɛrɛ	»	sɪræɾɛ	»	sɪrɛræ »
(364)	krɪɛ	»	krɪɛ	»	krɪæ »
(440)	rɛsklɔzɛ	»	ɛklɪzɛ	R	rɛsklɔzæ IC ¹
(458)	ɔnkɔrɛ	» ²	ɔnkɔrɛ	»	ɔnkɔræ AC
(586)			ɛrbɛ	OIAR	ɛrbæ C
(587)	fɪrɛ	»			fɪræ IARC
(629)	ɔskɛrɛ	»	ɔskɛrɛ	IR	ɔskɛræ AC
(686)			ɛrbɛ	OIAR	ɛrbæ C
(783)	lɪbɛ	»	lɪbɛ	IR	lɪbæ AC
(829)	mɛjɛ	» ³	mɛjɛ	R	mɛjæ IAC
(1039)	plɪjɛ	»	plɪjɛ	IR	plɪjæ AC
(1062)	pɔrtɛ	»	pɔrtɛ	R	pɔrtæ IAC
(1070)	pulɪnɛ	»	pulɪnɛ	IR	pulɪnæ AC
(1076)	pudrɪdɛ	»	pudrɪdɛ	»	pudrɪdæ »
(1166)	kɔnɛ	»	kɔnɛ	»	kɔnæ »
(1309)	twɔzɛ	»	twɔzɛ	»	twɔzæ »
(1327)	pɔrɛ	»	⁴		pɔræ IAC
(1342)	trɪjɛ	»	trɪjɛ	»	trɪjæ AC
(1391)	bɪbɛ	»	bɪbɛ	»	bɪbæ »

1. El punt A ofereix la vocal estranya -ä.
2. La -ɛ porta aquí el signe ˘.
3. El punt O té la vocal é.
4. Aquí tenim -ø.

	ɛ		ɛ		æ	
(1392)	<i>biuɛ</i>	O	<i>biuɛ</i>	IR	<i>biuæ</i>	AC
(1396)	<i>bilɛ</i>	»	<i>bilɛ</i>	»	<i>bilæ</i>	»
(1631)	<i>mĩnɛ</i>	»	<i>mĩnɛ</i>	» ¹	<i>mĩnsæ</i>	»
(1718)	<i>taupinɛrɛ</i>	»	<i>taupinɛrɛ</i>	»	<i>taupinɛræ</i>	»
(1898)	<i>səkãdɛ</i>	OR			<i>səkãdæ</i>	IAC

Afegim aquí (1828) *mãndruɛ* OI *mãndruɛ* AR² *mãndruw* C³

§ 5. Als reflexes de *ɛ*, *æ*, *ɛ*, ja indicats, hi afegeixen encara *e*,⁴ oferint a l'ensens una distribució local diferent els següents exemples:

	ɛ		æ		e		ɛ
(120)	<i>fɔrɛ</i>	O	<i>fɔrsæ</i>	C	<i>fɔrse</i>	R	<i>fɔrɛ</i> IA
(200)	<i>kurɛsmɛ</i>	»	<i>kurɛzmæ</i>	IAC	<i>kurɛzme</i>	»	
(312)			<i>kumɛnsãbæ</i>	AC	<i>kumɛnsãbe</i>	IR	<i>kumɛnsãbɛ</i> O
(355)			<i>kriðæ</i>	»			<i>kriðɛ</i> OIR
(444)		⁵	<i>askũtæ</i>	A			<i>askũtæ</i> IRC
(462)		⁶	<i>ũflæ</i>	C			<i>ũnflɛ</i> OIA ⁷
(510)			<i>ɛræ</i>	A			<i>ɛrɛ</i> OIRC
(632)			<i>djɛlæ</i>	AC			<i>djɛlɛ</i> OIR
(750)	<i>lɛngɛ</i>	O	<i>lɛngæ</i>	IA			<i>lɛngɛ</i> RC
(768)	<i>ɛlrɛ</i>	OC ⁸	<i>ɛdræ</i>	A	<i>ɛlrɛ</i>	IR	
(808)			<i>mãnjɛæ</i>	C	<i>mãnjɛ</i>	A	<i>mãnjɛ</i> OIR
(902)	<i>nɛsprɛ</i>	O	<i>nɛspræ</i>	AC			<i>nɛsprɛ</i> IR
(904)			<i>nɛbæ</i>	»			<i>nɛbɛ</i> OIR
(942)	<i>ũnglɛ</i>	O	<i>ũnglæ</i>	C			<i>ũnglɛ</i> IAR
(1110)	<i>kurãntɛ</i>	»	<i>kurãntæ</i>	»	<i>kurãntɛ</i>	A	<i>karãntɛ</i> IR
(1223)			<i>sãrãbæ</i>	»			<i>sãrãbɛ</i> OIAR
(1239)	<i>ɛicãntɛ</i>	O	<i>ɛicãntæ</i>	»	<i>ɛicãntɛ</i>	A	<i>ɛicãntɛ</i> IR

1. La *-ɛ* porta aquí el signe \cup .
2. La vocal *ɛ* de l'Atlas és en caràcter més petit.
3. Noti's la consonant *w* en compte de la vocal.
4. Remarquem que, en tots els casos de la serie, aquesta *-e* és breu.
5. O té la modalitat *askũtɛ*.
6. R dona *ũnfl*.
7. El punt I assenyala la vocal *ɛ* amb caràcter més petit.
8. Noti's el caràcter breu de la vocal.

	ɛ		æ		e		ɛ	
(I240)	<i>setánte</i>	O	<i>setántæ</i>	C	<i>setánte</i>	A	<i>setánte</i>	IR
(I332)	<i>trénte</i>	»	<i>tréntæ</i>	»	<i>trénte</i>	»	<i>trénte</i>	»
(I444)			<i>qséntæ</i>	A			<i>qsénte</i>	OIRC
(I625)			<i>kúidæ</i>	»			<i>kuidé</i>	»
(I728)			<i>qródæ</i>	C			<i>qróðé</i>	OIAR

§ 6. Ostenten, de més a més, també *e*, *a*, *e*¹ els cinc exemples:

(I23)	<i>mustéle</i>	O	<i>mustélæ</i>	IAC		<i>mustéla</i>	R
(798)	<i>óre</i>	OA	<i>óre</i>	IR	<i>óre</i>	C	
(IOI4)	<i>péře</i>	OAC	<i>pæře</i>	I	<i>pæře</i>	R	
(I279)	<i>tíe</i>	OC	<i>tíe</i>	IAR			
(I335)	<i>máse</i>	O	<i>máse</i>	IA	<i>máse</i>	R	<i>másá</i> C

§ 7. La -A en final absolut de frase està representada pels mateixos matissos vocàlics que la dels exemples donats en enunciat simple (v. § 2):

	ɛ		æ		ɛ	
(I25)	<i>banéyte</i>	O	<i>banéitæ</i>	IAC	<i>banéite</i>	R
(204)	<i>kòbe</i>	»	<i>kòbæ</i>	»	<i>kòbe</i>	»
(222)	<i>kądire</i>	»	<i>kądiræ</i>	»	<i>kądire</i>	»
(228)	<i>kandeléře</i>	»	<i>kandeléræ</i>	»	<i>kandeléře</i>	»
(276)	<i>káze</i>	»	<i>kázæ</i>	»	<i>káze</i>	»
(325)	<i>kórdé</i>	»	<i>kórdæ</i>	»	<i>kórdé</i>	»
(387) ²	<i>óre</i>	»	<i>óre</i>	»	<i>ure</i>	»
(427)	<i>dríte</i>	»	<i>drítæ</i>	»	<i>dríte</i>	»
(437)	<i>askéne</i>	»	<i>askénæ</i>	»	<i>askéne</i>	»
(524)	<i>astríte</i>	»	<i>astrítæ</i>	»	<i>astríte</i>	»
(548)	<i>dóne</i>	»	<i>dónæ</i>	»	<i>dóne</i>	»
(566) ³	<i>káre</i>	»	<i>káræ</i>	»	<i>káre</i>	»
(625)	<i>téře</i>	»	<i>téræ</i>	»	<i>téře</i>	»
(658)	<i>gúte</i>	»	<i>gútæ</i>	»	<i>gúte</i>	»
(714)	<i>káme</i>	»	<i>kámæ</i>	»	<i>káme</i>	»
(759)	<i>bugáde</i>	»	<i>bugádæ</i>	»	<i>bugáde</i>	»

- 1 Remarquem que, en tots els casos de la serie, aquesta -e és breu.
2. Resultat idèntic dona el mateix exemple de la carta 692.
3. El mateix exemple i el mateix resultat en la carta 754.

	ɛ		æ		ɛ	
(801)	<i>kàze</i>	O	<i>kàzæ</i>	IAC	<i>kàze</i>	R
(1001)	<i>pardùde</i>	»	<i>pardudæ</i>	»	<i>pardùde</i>	»
(1019)	<i>pipe</i>	»	<i>pipæ</i>	»	<i>pipe</i>	»
(1024)	<i>plàse</i>	»	<i>plàsæ</i>	»	<i>plàse</i>	»
(1055)	<i>tènre</i>	»	<i>tènræ</i>	»	<i>tèndre</i>	»
(1095)	<i>anfúnde</i>	»	<i>anfúndæ</i>	»	<i>anfúnze</i>	»
(1107)	<i>púrge</i>	»	<i>púrgæ</i>	»	<i>púrge</i>	»
(1176)	<i>fíne</i>	»	<i>fínæ</i>	»	<i>fíne</i>	»
(1214)	<i>sæmmàne</i>	»	<i>sæmmànæ</i>	»	<i>sæmmàne</i>	»
(1228)	<i>sùle</i>	»	<i>sùlæ</i>	»	<i>sùle</i>	»
(1373)	<i>àige</i>	»	<i>àigæ</i>	»	<i>àige</i>	»
(1380)	<i>butàde</i>	»	<i>butådæ</i>	»	<i>fuflàde</i>	»
(1390)	<i>bèle</i>	»	<i>bèlæ</i>	»	<i>bèle</i>	»
(1476)	<i>núge</i>	»	<i>nugæ</i>	»	<i>nuge</i>	»
(1519)	<i>kuíyàde</i>	»	<i>kuíyådæ</i>	»	<i>kuíyàde</i>	»
(1644)	<i>nòbe</i>	»	<i>nòbæ</i>	»	<i>nòbe</i>	»
(1662)	<i>paníyàde</i>	»	<i>paníyådæ</i>	»	<i>paníyàde</i>	»
(1683)	<i>púre</i>	»	<i>púra</i>	»	<i>púre</i>	»
(1710)	<i>swaquàde</i>	»	<i>swaquådæ</i>	»	<i>swaquàde</i>	»
(1720)	<i>bràze</i>	»	<i>brázæ</i>	»	<i>bràze</i>	»
(1859)	<i>mùne</i>	»	<i>mùnæ</i>	»	<i>mùne</i>	»

§ 8. Divergeixen una mica de la regularitat que tenen els exemples transcrits,

(170)	<i>brànke</i>	O	<i>brànke</i>	IR	<i>brànka</i>	AC	
(388)	<i>mijè</i>	»	<i>mítje</i>	R	<i>mijæ</i>	IC	<i>miè</i> A
(1334)	<i>sòke</i>	»	<i>sòkè</i>	IR	<i>sòkæ</i>	AC	

presentant la vocal final completament elidida (1159) *riber*.

Registrem aquí el cas oposat que presenta la preposició *amb* acompanyada d'una vocal paràssita (568) *ambà* OAC *ambæ* IR i anàlogament (382) *dafòre* O *dèfère* I *dafóra* A *dèfòre* RC, (1158) *sense*.

§ 9. A l'interior de la frase pot dir-se així mateix que la -A conserva iguals reflexes i igual distribució local que la que havem

constatat fins ara per als dos altres casos (v. §§ 2, 7), ço és:

	ɛ		æ		ɛ	
(125) ¹	<i>ai̯ge</i>	O	<i>ai̯gæ</i>	IAC	<i>ai̯ge</i>	R
(388)	<i>ore</i>	»	<i>oræ</i>	»	<i>ure</i>	»
(437)	<i>aspine</i>	»	<i>aspinæ</i>	»	<i>aspine</i>	»
(474)	<i>aspige</i>	»	<i>aspigæ</i>	»	<i>aspige</i>	»
(477)	<i>agüle</i>	»	<i>agülæ</i>	»	<i>agüle</i>	»
(549)	<i>akece</i>	»	<i>akecæ</i>	»	<i>akece</i>	»
(549)	<i>finestre</i>	»	<i>finestræ</i>	»	<i>finestre</i>	»
(929) ²	<i>tüte</i>	»	<i>tütæ</i>	»	<i>tüte</i>	»
(1055)	<i>pume</i>	»	<i>pumæ</i>	»	<i>pume</i>	»
(1115) ³	<i>kinē</i>	»	<i>kinæ</i>	»	<i>kinē</i>	»
(1176)	<i>surē</i>	»	<i>suræ</i>	»	<i>surē</i>	»
(1253)	<i>sūpe</i>	»	<i>sūpæ</i>	»	<i>sūpe</i>	»
(1380)	<i>bufē</i>	»	<i>būfæ</i>	»	<i>bufē</i>	»
(1569)	<i>bōstre</i>	»	<i>bōstræ</i>	»	<i>bōstre</i>	»
(1760)	<i>sibāde</i>	»	<i>sibādæ</i>	»	<i>sēbāde</i>	»

Sumem aquí les nombroses cartes (204, 222, 231, 325, 658, 801, 1024, 1107, 1214, 1253, 1390) en les quals figura el gènere femení de l'article indeterminat *unē* O *unæ* IAC *unē* R, amb dues soles excepcions per R *unō* (170, 1055).

§ 10. Comparats amb els precedents, ostenten en la distribució geogràfica petites diferències els exemples

(524)	<i>māse</i>	O	<i>māse</i>	IR	<i>māsæ</i>	C	<i>mās</i>	A
(625) ⁴	<i>gwardē</i>	OIAR	<i>gwardæ</i>	C				
(714) ⁴	<i>lige</i>	»	<i>ligæ</i>	»				
(1121)	<i>pēdre</i>	O	<i>pēdre</i>	IR	<i>pēdræ</i>	AC		
(1334)	<i>kuntrē</i>	OIR	<i>kuntræ</i>	AC				
(1644)	<i>rōubē</i>	OR	<i>rōubæ</i>	IAC				
(1720)	<i>tīrē</i>	OIR	<i>tīræ</i>	AC ⁵				

1. Resultat idèntic dona el mateix exemple de les cartes 431 i 1683.
2. Digui's el mateix de la carta 1228.
3. Digui's el mateix de la carta 1606.
4. Observi's que es tracta dels compostos *guarda-terra* i *lliga-cama*.
5. El punt C assenyala la vocal com a breu.

Posem apart per registrar una *e*

(1320) *kədə* OC *kədə* I *kədə* AR

§ 11. En alguns casos s'observa la pèrdua de la vocal final: (387) *mij ɔræ*, (388) *un ɔræ*, (548) *lə məu w dɔnæ*,¹ (692) *un ɔræ*, (1019) *lə məu w pɪpæ*, en uns elidida pel contacte amb la inicial del mot següent, en altres explicable per la posició àtona de la paraula.

§ 12. Perden així mateix la vocal final els femenins que la tenen originàriament en hiatus, podent-se comparar aquest cas amb el d'una part dels esdrúixols. La vocal final que llavors resta, apareix generalment representada per *i*²: (348) *grɪpɪ*, (453) *eglɛzi*,³ (662) *abi*,³ (978) *pəsiɛnsi*,⁴ (1597) *ɔsti*, (1614) *lɪdri* (1869) *pərɔki*. Ofereix una excepció solament (129) *bɛstis* O.⁵

§ 13. En les desinències verbals de l'imperfecte d'indicatiu i del condicional la -A torna sovint *ɛ*⁶: (94) *tɛnɛs*, (95) *bɪɛ*, (536) *kəlɪɛ*, (537) *kəlɪɪɛ*, (1366) *bɪndɪɪɛn*. Altres vegades la vocal final apareix assimilada a la *i* precedent²: (1084) *pudɪi*, (1419) *bulɪi* OIRC *bulɪri* A o les localitats ostenten repartits els dos fenòmens (359) *kɪɪɪ* OIRC *kɪɪɪɛ* A, (515) *sɪɪɪn* OIR *sɪɪɪɛn* AC, (807) *mənɪɪɪɪ* IRC⁷ *mənɪɪɪɪɛ* A on, com es pot veure, la desaparició de la -*i* assimilada tampoc és estranya.

§ 14. Una vocal plena en les condicions esmentades, i encara alternant amb les que havem observat, la donen solament

(143) *bəbiɛ* OC *bəbiɛ*⁸ I *bəbiɛ*⁸ AR
(332) *kuziɛ* OIAC *kuziɛ* R

1. El punt I fa *mɛwɛ*.
2. Aquesta *i* marcada com a breu en tots aquests casos.
3. C dóna excepcionalment -*ɪ*.
4. R fa -*ɛ*.
5. IRC donen -*ɪ* mentre que A dóna *ɪ*. En canvi la mateixa carta, on l'exemple hi està repetit, dóna -*i* I, -*ɪ* RC, -*ɪ* OA.
6. La carta 1201, amb la forma *səbɛɪn*, ofereix un cas morfològic especial.
7. El punt O té la vocal -*ɪ*.
8. Aquestes *ɛ*, *ɪ*, *e* finals són breus en tots els exemples.

(498) <i>askquarię</i>	IRC	<i>askquarię</i>	A	<i>askquarię</i>	O
(1405) <i>bibię</i>	O	<i>bibię</i>	C ¹	<i>bibie</i>	IAR

Consignem aquí els dos substantius (727, 1320) *dię*, (1629) *mitdię*.
Notem en canvi (728) *dię* OA *dię* IR *dię* C i (729) *dięs* IAC *dięs* OR.

§ 15. Ço que havem dit dels femenins en *-ia* val també per als masculins. En aquests la vocal final secundària, perduda la d'origen primària, és també *i*²: (288) *sæmantęri*, (663) *qbi*, (702) *ęli* (947) *ęrdi*, (1468) *bęrni*, (1623) *nębi*,³ als quals pot afegir-se també (1302) *tębi* i (206) *qpit* OIAR *qpit* C, (58) *armari*, (776) *łiri*.

-A (+ nasal)

§ 16. Pocs són els exemples que podem presentar de -A seguida de consonant nasal; però en tots ells el resultat general és *ę*: (311) *kumęnsęn*, (353) *krębęn*⁴, (513) *ęręn*, (574) *qkąbęn*, (1064) *ęrtęn*.

Els dos únics exemples-excepció són (512) *ęręm*, (1677) *ęńęn* IR *ęńęm* OAC.

El cas de (407) *dęwun* OA *dęwun* C *dęwęn* IR és d'influència analògica amb les terminacions en -ANT (> -ęn) perturbada més tard per l'element labial precedent *w*.

§ 17. Els exemples amb les anomenades vocals de sosteniment es poden distribuir en dos grups. L'un comprèn les variants

	<i>ę</i>	<i>e</i> ⁵	<i>æ</i>	<i>ę</i>				
(380)	<i>dęsęmbre</i>	O	<i>dęsęmbre</i>	IR	<i>dęsęmbreæ</i>	C	<i>dęsęmbreę</i>	A
(420)	<i>dęble</i>	O	<i>duble</i>	IA	<i>dęblæ</i>	C	<i>dębleę</i>	R
(464)	<i>qnsęmbleę</i>	O ⁵	<i>qnsęmble</i>	C			<i>qnsęmbleę</i>	IAR
(565)	<i>fębreę</i>	O	?		<i>fębræ</i>	CA ⁶	<i>fębreę</i>	IR

1. La *ę* no té aquí quantitat assenyalada.
2. Aquesta *i* marcada com a breu en tots aquests casos.
3. La mateixa carta ens ofereix el plural *nębįs* O *nębis* I *nębįs* ARC.
4. El punt A dona la vocal -ę com a nasalitzada.
5. Aquesta vocal assenyalada com a breu.
6. El punt A té la -æ l'leu.

	ɛ		e ¹		æ		ɛ	
(769)	<i>lɛbre</i>	O	<i>lɛbre</i>	R ²	<i>lɛbræ</i>	IC	<i>lɛbrɛ</i>	A ¹
(793)	<i>mágre</i>	O ¹	<i>mágre</i>	IAR	<i>mágræ</i>	C		
(841) ³	<i>máre</i>	O	<i>máre</i>	A	<i>máræ</i>	i	<i>máre</i>	IR
(916)	<i>négre</i>	»	<i>négre</i>	R	<i>négræ</i>	AC	<i>négre</i>	I
(925)	<i>nubembre</i>	»	<i>nubembre</i>	IR	<i>nubembræ</i>	C	<i>nubembre</i>	A
(931)	<i>oktòbre</i>	O ¹	<i>oktòbre</i>	IAR	<i>oktòbræ</i>	»		
(1003)	<i>pàre</i>	O	<i>pàre</i>	AR	<i>pàræ</i>	»	<i>pàre</i>	I
(1053)	<i>pæbre</i>	O ¹	<i>pæbre</i>	IAR	<i>pèbræ</i>	»		
(1112)	<i>kwàtre</i>	» ⁴	<i>kwàtre</i>	A	<i>kwàtræ</i>	»	<i>kwàtre</i>	IR
(1220)	<i>setembre</i>	»	<i>setembre</i>	IAR	<i>settèmbbræ</i>	»		
(1397)	<i>binágre</i>	OA ¹	<i>binágre</i>	IR	<i>binágræ</i>	»		
(1412)	<i>làdre</i>	O ¹	<i>làdre</i>	IAR	<i>làdræ</i>	»		
(1579)	<i>jibre</i>	OIAC ¹	<i>jibre</i>	R				

L'altre ens ofereix

		ɛ ¹		e ¹	
(51)	<i>qibre</i>	OAC		<i>qibre</i>	IR
(284)	<i>sídre</i>	»		<i>sídre</i>	»
(865)	<i>flàre</i>	OC ⁵		<i>fràre</i>	IAR
(1250)	<i>súfre</i>	» ⁵		<i>súfre</i>	»
(1262)	<i>súkre</i>	» ⁵		<i>súkre</i>	»
(1373)	<i>bèire</i>	OAC ⁵		<i>bèire</i>	IR

alternant solament la vocal ɛ¹ (839) *dímèkrɛs* OIRC *dímèkrɛs* A, (1276) *sústrɛ* RC *sástrɛ* OIA.

-A (+ s)

§ 18. En el tractament de la -A seguida de s a l'interior o a la fi de frase, constatem normalment els dos reflexes æ,⁶ ɛ,

1. Aquesta vocal assenyalada com a breu.
2. R fa excepció a la nota 1.
3. El mateix exemple amb reflexes iguals en la carta 842.
4. Comp. la forma (933) *kwàtr ùls* OIAC *kwàtre ùls* R i l'anàloga (1153) *sèmbɛ* OAR *sèmbɛl* IC.
5. El punt C fa excepció a la nota 1.
6. Aquesta -æ aquí amb el caràcter de breu.

que, llevat d'uns pocs casos (§ 19), van distribuïts així:

	æ		ɛ	
(282)	<i>kôzæs</i>	OIAC	<i>kôzɛs</i>	R
(287)	<i>silæs</i>	» ¹	<i>silɛs</i>	»
(295)	<i>astizóræs</i>	»	<i>astizórɛs</i>	»
(302)	<i>kampánæs</i>	»	<i>kampánɛs</i>	»
(319)	<i>astélæs</i>	» ²	<i>astélɛs</i>	»
(319)	<i>bulilæs</i>	» ³	<i>bulilɛs</i>	»
(373)	<i>kálsæs</i>	»	<i>kálsɛs</i>	»
(421)	<i>dúlsæs</i>	» ¹	<i>dúlsɛs</i>	»
(421) ⁴	<i>þumæs</i>	»	<i>þumɛs</i>	»
(471)	<i>aspésæs</i>	»	<i>aspɛsɛs</i>	»
(641)	<i>gárbæs</i>	»	<i>gárbɛs</i>	»
(659)	<i>gútæs</i>	»	<i>gútɛs</i>	»
(757)	<i>kúkæs</i>	»	<i>kúkɛs</i>	»
(827)	<i>érbæs</i>	»	<i>érbɛs</i>	»
(827)	<i>dulentæs</i>	» ³	<i>dulentɛs</i>	»
(836)	<i>mántidæs</i>	»	<i>mántidɛs</i>	»
(861)	<i>mínutæs</i>	»	<i>mínutɛs</i>	»
(946)	<i>urélæs</i>	»	<i>urélɛs</i>	»
(1056)	<i>þumæs</i>	»	<i>þumɛs</i>	»
(1071)	<i>galínæs</i>	»	<i>galínɛs</i>	»
(1097)	<i>þurínæs</i>	» ⁵	<i>þurínɛs</i>	»
(1122)	<i>kílæs</i>	»	<i>kílɛs</i>	»
(1199)	<i>salbátjæs</i>	» ⁶	<i>salbátjɛs</i>	»
(1252)	<i>şabátæs</i>	» ¹	<i>şabátɛs</i>	»
(1257)	<i>sílæs</i>	»	<i>sílɛs</i>	»
(1293)	<i>astænólæs</i>	» ⁷	<i>astænólɛs</i>	»
(1349)	<i>bákæs</i>	»	<i>bákɛs</i>	»
(1357)	<i>brémæs</i>	»	<i>brémɛs</i>	»

1. El punt C no anota quantitat per a la -æ.
2. Digui's el mateix de la nota anterior per al punt A.
3. Val la nota 1 per al punt I.
4. El mateix resultat en igual exemple de la carta 1056.
5. Val la nota 1 per als punts AC.
6. Val la nota 1 per als punts IA.
7. Sense indicació de quantitat.

	<i>æ</i>		<i>ɛ</i>	
(1401)	<i>biϕlæs</i>	OIAC	<i>biϕlɛs</i>	R
(1481)	<i>garutɛræs</i>	»	<i>garutɛrɛs</i>	»
(1513)	<i>ɸarsɪnæs</i>	»	<i>ɸarsɪnɛs</i>	»
(1587)	<i>garbiϕlæs</i>	»	<i>garbiϕlɛs</i>	»
(1604)	<i>bəsɪnæs</i>	»	<i>bəsɪnɛs</i>	»
(1635)	<i>ɑrnæs</i>	»	<i>ɑrnɛs</i>	»
(1702)	<i>rɔdæs</i>	»	<i>rɔdɛs</i>	»
(1702)	<i>trenkɑdæs</i>	» ¹	<i>trenkɑdɛs</i>	»

§ 19. En el tractament de la -A seguida de s, s'aparten de la llista anterior solament (350) *grɛcæs* OC² *grɛcɛs* IR *grɛcɛs* A, (970) *ɸaskæs* AC *ɸaskɛs* OIR, (1146) *ɑmplɑnɑbɛs* OIRC³ i (1002) *mɑstɑgɛrɛs*. La forma femenina del nombre dos ofereix ací i allà un so *ɛ* tan feble que tendeix a la desaparició en els punts OI (282), I (396, 861), OR (1606) i OIA (1702).

§ 20. La vocal de sosteniment seguida de s, dóna per tot *ɛ*⁴ (52) *ɑybrɛs*, (1359) *dɪbɛndrɛs*. El mateix ocorre en l'adverbi (1318)⁵ *sɛmpɛrɛ*.

§ 21. Registrem aquí els exemples que responen a la terminació -ATOR, que ens ofereixen solament els reflexes

	<i>ɛ</i> ⁴		<i>e</i> ⁴	
(249)	<i>kɑsɑɪrɛ</i>	OARC ⁶	<i>kɑsɑɪrɛ</i>	I
(542)	<i>dɑlɑɪrɛ</i>	» ⁶	<i>dɑlɑɪrɛ</i>	»
(1501)	<i>ɸɑlɑrutɑɪrɛ</i>	OAC	<i>ɸɑlɑrutɑɪrɛ</i>	IR
(1660)	<i>ɸæskɑɪrɛ</i>	OC ⁷	<i>ɸæskɑɪrɛ</i>	IAR
(1694)	<i>ɑstɑmɑɪrɛ</i>	OARC ⁶	<i>ɑstɑmɑɪrɛ</i>	I
(1829)	<i>ɑspɪgulɑɪrɛ</i>	» ⁶	<i>ɑspɪgulɑɪrɛ</i>	»
(1854)	<i>sɛgɑɪrɛ</i>	AORC ⁸	<i>sɛgɑɪrɛ</i>	»

llevat de (791) *ɸɑɪrɛ* RC⁶ amb *ɸɑɪrɛ* OIA.⁴

1. El punt A no anota quantitat per a la -æ.
2. Val la nota anterior per als punts IA.
3. Aquests punts no assenyalen quantitat a la -æ.
4. Amb caràcter de breu.
5. Comp., en canvi (392), *dɑrɛrɛ*.
6. RC fan excepció a la nota 1.
7. Digui's el mateix de la nota anterior per al punt C.
8. Val la nota 3 per als punts ORC.

§ 22. Els mots originàriament esdrúixols, pertanyents a la categoria dels que es pressuposen amb accentuació secundària a la vocal final, que per aqueix fet ha estat salvada de la desaparició, ens donen aquesta distribució.

Amb els quatre reflexes

	<i>e</i> ¹		<i>e</i> ¹		<i>æ</i>		<i>ɛ</i>	
(210)	<i>sɛnrɛ</i>	O ²	<i>sɛnrɛ</i>	A	<i>sɛndræ</i>	IC	<i>sɛndrɛ</i>	R
(848)	<i>mɔbbɛ</i>	RO ²	<i>mɔbbɛ</i>	I	<i>mɔbbɛ</i>	C	<i>mɔbbɛ</i>	A
(999)	<i>ɸɛdrɛ</i>	O	<i>ɸɛdrɛ</i>	»	<i>ɸɛdræ</i>	»	<i>ɸɛdrɛ</i>	AR
(1059)	<i>ɸɛnrɛ</i>	OR ³	<i>ɸɛndrɛ</i>	»	<i>ɸɛnræ</i>	A	<i>ɸɛndrɛ</i>	C
(1135)	<i>rɛsɛbrɛ</i>	OA	<i>rɛbrɛ</i>	R	<i>rɛsɛbræ</i>	C	<i>rɛbrɛ</i>	I

Amb els tres reflexes

	<i>e</i> ¹		<i>e</i> ¹		<i>æ</i> ¹	
(99)	<i>bɛurɛ</i>	AO ²	<i>bɛurɛ</i>	IR	<i>bɛuræ</i>	C
(330)	<i>kɛzɛ</i>	O	<i>kɛzɛ</i>	IAR	<i>kɛzæ</i>	»
(636)	<i>jinɛbrɛ</i>	OA	<i>jinɛbrɛ</i>	IR	<i>jinɛbræ</i>	f. »
(804)	<i>mɔskɛ</i>	O	<i>mɔskɛ</i>	IAR	<i>mɔskæ</i>	»
(981)	<i>ɸɔbrɛ</i>	» ²	<i>ɸɔbrɛ</i>	»	<i>ɸɔbræ</i>	»
(1034)	<i>ɸlɔurɛ</i>	O	<i>ɸlɔurɛ</i>	»	<i>ɸlɔuræ</i>	»
(1089)	<i>ɸɛnrɛ</i> ⁴	»	<i>ɸɛnrɛ</i>	»	<i>ɸɛnræ</i>	»
(1135)	<i>rɛsɛbrɛ</i>	»	<i>rɛbrɛ</i>	»	<i>rɛsɛbræ</i>	»
(1154)	<i>bɛurɛ</i> ⁵	»	<i>bɛurɛ</i>	IR	<i>bɛuræ</i>	AC
(1358)	<i>bɛnrɛ</i>	ORC ⁶	<i>benrɛ</i>	I	<i>benræ</i>	A
(1527)	<i>kɔurɛ</i>	O	<i>kɔurɛ</i>	IAR	<i>kɔuræ</i>	C
(1650)	<i>dirɛ</i>	OC	<i>dirɛ</i>	IR	<i>diræ</i>	A

Registrem també aquí

	<i>ɛ</i>		<i>c</i>		<i>ɛ</i>	
(699)	<i>rɔlɔtjɛ</i>	OAC ⁷	<i>rɔlɔjɛ</i>	I	<i>rɔlɔjɛ</i>	f. R

1. Aquesta vocal generalment breu.
2. El punt O fa excepció a la nota precedent.
3. El punt R fa excepció a la nota 1.
4. La mateixa carta ens ofereix la variant *ɸenr* amb la vocal elidida.
5. El mateix exemple i el mateix resultat a la carta 1408.
6. RC fan excepció a la nota 1.
7. El punt C no anota quantitat per *-ɛ*.

així com

	<i>e</i>		<i>ē</i>		<i>e</i>	
(451)	<i>astáble</i>	OI ¹	<i>astáblæ</i>	AC	<i>astáple</i>	R
(1105)	<i>éinçe</i>	O ¹	<i>éinçe</i>	»	<i>éinçe</i>	IR

Amb els dos reflexes

	<i>e</i> ²		<i>e</i> ²
(142)	<i>béure</i>	OC	<i>béure</i> IAR
(265)	<i>rúre</i>	»	<i>rúre</i> »
(292)	<i>siráje</i>	» ³	<i>siráje</i> »
(315)	<i>kumpéure</i>	»	<i>kumpéure</i> »
(405)	<i>djuméngē</i>	OAC ³	<i>djuméngē</i> IR
(446)	<i>askriure</i>	OC ³	<i>askriure</i> IAR
(461)	<i>maínáje</i>	»	<i>maínáje</i> »
(585)	<i>féje</i>	OIAC	<i>féje</i> R
(613)	<i>frumáje</i>	OAC ³	<i>frumáje</i> IR
(634)	<i>jéure</i>	OC ³	<i>jéure</i> IAR
(673)	<i>gəwáire</i>	ACOR ⁴	<i>gəwáire</i> I
(688)	<i>arətáje</i>	OC ³	<i>arətáje</i> IAR
(830)	<i>méje</i>	OAC	<i>méje</i> IR
(941)	<i>ínkle</i>	C ³	<i>ínkle</i> OIAR
(1186)	<i>disádde</i>	OAC ³	<i>disádde</i> »
(1196)	<i>sáize</i>	OARC	<i>sáize</i> I
(1311)	<i>káure</i>	OC ³	<i>káure</i> IAR
(1395)	<i>biláje</i>	OAC ³	<i>biláje</i> IR
(1745)	<i>bjure</i>	OC ³	<i>bjure</i> IAR
(1820)	<i>bizbe</i>	OC	<i>bizbe</i> »

Anotem aquí amb el sol reflexe *e*²: (9) *áje*, (265) *rúres* i (1534) *déutes*.

Com es pot veure, aquesta serie d'exemples amb els dos reflexes *e*, *e*, és la més nombrosa de la categoria, i és notable l'absència que mostra de tot matís de vocal neutra.

1. Els punts OI no anoten quantitat per a la -*e*.
2. Aquesta vocal generalment breu.
3. El punt C no anota quantitat per a la -*e*.
4. Els punts OR fan excepció a la nota 2

§ 23. Amb els dos reflexes ϵ , ϵ^1 i sense la quantitat breu, trobem únicament els numerals:

	ϵ^1		ϵ	
(424)	<i>dütde</i>	OC	<i>dudze</i>	IAR
(IIII)	<i>kätörze</i>	»	<i>kätörze</i>	»
(II24)	<i>künze</i>	»	<i>künze</i>	»
(I2I2)	<i>sétze</i>	»	<i>sédze</i>	»
(I328)	<i>trétze</i>	»	<i>trédze</i>	»

§ 24. Els esdrúixols que podríem anomenar d'accentuació normal, ofereixen els reflexes constats fins ara, distribuïts així:

	ϵ^1		e^1		ϵ
(234)	<i>kämən</i>	OA	<i>kānen</i>	IR	<i>kārmən</i> C
(362)	<i>krēce</i>	OAC	<i>krēce</i>	I	<i>krēce</i> R
	ϵ^1		e^1		ϵ
(3I7)	<i>kunēce</i>	O	<i>kunēce</i>	IAR	<i>kunēce</i> C
(I025)	<i>plāne</i>	OA	<i>plāne</i>	IR	<i>plāne</i> »

Amb els quatre reflexes tenim solament

	ϵ^1		e^1		ϵ		ϵ
(I558)	<i>astēbe</i>	O	<i>astēbe</i>	IR	<i>astēbæ</i>	C	<i>astēbē</i> A

La llista és, en canvi, més nombrosa amb els dos reflexes

	ϵ^1		e^1	
(II9)	<i>øme</i>	OC ²	<i>øme</i>	IAR
(33I)	<i>kūze</i>	»	<i>kūze</i>	»
(336)	<i>kūre</i>	OC	<i>kūre</i>	»
(365)	<i>kūle</i>	OAC	<i>kūle</i>	IR
(6II)	<i>frēce</i>	»	<i>frēce</i>	»
(722)	<i>jūbes</i>	OIC	<i>jūbes</i>	R ³
(8I4)	<i>øme</i>	ORC ²	<i>øme</i>	IA
(II28)	<i>rēdde</i>	OIAC	<i>rēdde</i>	R
(I469)	<i>būle</i>	OC ²	<i>būle</i>	IAR

1. Aquesta vocal normalment breu.
2. El punt C fa excepció a la nota anterior.
3. R dona també la variant *jūbæs*.

Anotem encara:

	ɛ		æ		ɛ	
(1069)	<i>púdrɛ</i>	O	<i>púdræ</i>	IAC	<i>púdrɛ</i>	R
(1326)			<i>trɛflæ</i>	f.AC	<i>trɛflɛ</i>	OIR

§ 25. Amb reflexes divergents dels anteriors, tenim

	ɛ ¹		ɛ		u ¹	
(76)	<i>q̄ltrɛs</i>	OIRC			<i>q̄ltrus</i>	A
(428)	<i>nusq̄ltrɛs</i>	OIC	<i>nuzq̄ltrɛs</i>	R	<i>nuzq̄ltrus</i>	»
(1757)	<i>buzq̄ltrɛs</i>	»	<i>buzq̄ltrɛs</i>	»	<i>buzq̄ltrus</i>	»

	ɛ ¹		ɛ ¹	
(987)	<i>prɛsɛk</i>	OIRC	<i>prɛsɛk</i>	AR
(1457)	<i>ɕmɛs</i>	OIC	<i>ɕmɛs</i>	A

És un cas isolat (1316) *túrsi* ACO² *túrse*¹ IR.

Ofereixen, en canvi, matisos poc coneguts del rossellonès (1461 i 1687).³

§ 26. Ultra de les vocals fins aquí classificades, havem de fer esment, per al rossellonès, de la *u*¹ que trobem en els següents exemples:

(80) *syegus*, (110) *batistu*, (286) *sigq̄ru*,⁴ (552) *fɛru*, (684) *arnɛzus*, (689) *ɛrpul*, (701) *grɛbu*, (710) *kambáju*, (893) *múru*, (1233) *signu*, (1251) *buráju*, (1272) *tábáku*⁵, (1742) *bɛru*.⁵ Ofereix parcialment un altre resultat (368) *kúiru* OC *kúire* IR *kúirɛ* A.

§ 27. Són de la categoria dels anteriors, però amb la vocal mitja *u* alternant amb l'oberta i la tancada

	u ¹		u ¹		u ¹	
(145)	<i>bóskus</i>	I	<i>bóskus</i>	ORC	<i>bóskus</i>	A
(693)	<i>úrúzus</i>	RC	<i>urúzus</i>	I	<i>urúzus</i>	OA

1. Aquesta vocal amb caràcter de breu.
2. El punt O dóna el signe *é*.
3. Exemples: *bledarábek* i *rábek*, on surten els signes *æ*, *á*, *o*, *u*.
4. El punt O té *sigq̄rɛ*.
5. El punt C presenta el signe *ú*.

	<i>u</i> ¹		<i>u</i> ¹		<i>u</i> ¹	
(921)	<i>lumbriġu</i>	OAC ²			<i>lòmbrigul</i>	I
(953)	<i>qsus</i>	IR	<i>qsus</i>	AC	<i>qsus</i>	O
	(290)	<i>duru</i>	ARC	<i>duru</i>	OI	
	(525)	<i>elus</i>	R	<i>elus</i>	OIAC	
	(557)	<i>körpus</i>	C	<i>körpus</i>	OIRA	
	(961)	<i>utisus</i>	OIAR	<i>utisus</i>	C	
	(1050)	<i>pezu</i>	OARC	<i>pezu</i>	I	

§ 28. Algunes paraules mostren decididament la influència del llenguatge culte per la vocal final que presenten³ contrària a les lleis d'evolució conegudes del nostre dialecte.

(1489)	<i>kateçizme</i>	O	<i>kateçizme</i>	IR	<i>kateçizme</i>	A	<i>kateçizma</i>	C
(773)	<i>lindjje</i>	»	<i>lindjje</i>	IAR	<i>lindjje</i>	C		
(71)	<i>agüste</i>	OIA ⁴	<i>agüste</i>	R ⁵	<i>agüstæ</i>	C		
(300)	<i>klòde</i>	OIA	<i>klòde</i>	C	<i>klòde</i>	R		
(1423)	<i>afêre</i>	O	<i>afêræ</i>	IAC	<i>afêre</i>	R		
(1424)	<i>afêræs</i>	OIAC	<i>afêræs</i>	R				

§ 29. Resten per exposar alguns casos de flexió verbal en els quals la vocal final etimològica regularment perduda ha estat reintroduïda⁶ per raons d'analogia. Els exemples aportats per l'Atlas són: (86) *tenes* OIAC *tenes* R, (406) *düwes*, (1145) *amplènes*, (1362) *bènes*, (1086) *durmæs*, (1103) *tènes* OIAC *tènes* R.

Als quals s'afegeixen amb els reflexes *i*, *i*: (12) *ajudi*, (30) *báji*, (470) *ambiyi*, (517) *sigi*, (996) *pánsi*, (1085) *pugi*, (1144) *amplèni*, (1137) *ræsébi*, (1298, 1448) *tjngi*, (1364) *bjngi*, (520) *sigis*, (1432) *bágis*, (1433) *bágin*, (1449) *tjngin*, (1560) *sigis*.

§ 30. Si resumim les conclusions que es dedueixen dels fets exposats i de la classificació de material feta, tindrem

1. Aquesta vocal amb caràcter de breu.
2. R té la vocal final *-e*.
3. Quan és *l*, *e* normalment breu.
4. A dóna *agüsti*.
5. R també *qgestu*.
6. Amb caràcter de breu quan és *ç*, *l*, *i*.

Que la vocal final presenta normalment una distribució geogràfica constant dels mateixos sons ϵ , α , ϵ , sols quan és final de mot (§ 2), de frase (§ 7) o és a l'interior d'aquesta (§ 9). Per les excepcions, vegi's §§ 3, 8, 10. El mateix es pot dir de la *a* seguida de *s* (§ 18) amb els reflexes α , ϵ , llevat d'alguns casos de distribució i de matissos vocàlics diferents (§ 19). Els numerals donen també reflexes constants (§ 23).

Fora d'aquests casos, els reflexes d'A augmenten (tenim ϵ , α , ϵ , ϵ , ϵ), distribuïnt-se d'una manera varia i irregular (§§ 5, 6, 17, 21) entre les cinc localitats del domini.

Perdua de vocal final la trobem només en mots àtons (§ 11), i, amb casos d'excepció (§ 14), en els mots o formes verbals de terminació *-ia* (§§ 12, 13).

La vocal *u* amb les variants *u*, *u* es constata solament en alguns masculins (§§ 26, 27).

Quant a la quantitat (cf. § 1), el fet que sobresurt és que les vocals α , ϵ es representen generalment sense indicació especial. En canvi, la ϵ , llevat dels §§ 2-4, on va sense indicació de quantitat, és assenyalada normalment com a breu en la resta dels casos (§§ 21, 22, 24, 25, 28, 29), i així mateix la ϵ (§§ 25, 29) i la *i* (§ 29). El caràcter breu es pot dir que és solament constant per *e* (§§ 5, 17, 21, 22, 24, 28) i per *u* (§§ 25, 26, 27).